

Afghanistan: Utstedelse av pass og andre dokumenter per medio juni 2022

- Kan man få utstedt pass i Afghanistan per medio juni 2022?
- Kan man få utstedt tazkera i Afghanistan?
- Kan man få utstedt relasjonsdokumenter – som vigsels- og skilsmisseattest – i Afghanistan?
- Får afghanske borgere utstedt pakistansk visum?
- Er det mulig for afghanere å passere grenseoverganger til Pakistan?

Innledning

Siden 15. august 2021 har Taliban vært Afghanistans de facto myndighet. Regimet er ikke anerkjent av noe land.

I perioden etter maktovertakelsen, har Landinfo jevnlig mottatt spørsmål fra utlendingsforvaltningen om det utstedes pass og andre dokumenter i Afghanistan. Denne responsen beskriver situasjonen per medio juni 2022.

Forholdene i Afghanistan er ustabile og i stadig endring.

Kan man få utstedt pass i Afghanistan per medio juni 2022?

Talibans de facto myndigheter i Afghanistan utsteder pass.

I tiden etter maktovertakelsen har passkontorer, av varierende årsaker som tekniske problemer og sikkerhetshensyn, vært stengt i kortere eller lengre perioder. Mange ønsker pass, og ventetiden for å få utstedt pass er lang. Det meldes om lange køer utenfor passkontoret og at utstedelsesprosessen tar tid (Migrationsverket 2022, s. 3-4; Nasjonalt ID-senter 2022, s. 8-9).

Landinfo er ikke kjent med informasjon som tilsier at det skal være begrensinger i tilgangen til å søke om pass for enkelte grupper av befolkning. Taliban har imidlertid kommet med en rekke direktiver som innskrenker kvinners bevegelsesfrihet som kan ha betydning for kvinner som søker om pass (BBC News 2022; Reuters 2022).

Kan man få utstedt tazkera i Afghanistan?

Det utstedes tazkera¹ i Afghanistan (Afghansk kilde bosatt i Kabul 2022, møte mars). Inntrykket er at det først og fremst utstedes papir-tazkera, mens e-tazkera utstedes i de store byene. Også ved utstedelse av e-tazkera møter de facto myndighetene tekniske utfordringer, og ventetiden kan være lang.

Kan man få utstedt relasjonsdokumenter – som vigselfog skilsmisseattest – i Afghanistan?

Slik Landinfo forstår situasjonen, er det fortsatt mulig å få utstedt ekteskapsattester fra domstoler i Afghanistan. Ifølge to kilder som Landinfo møtte i Islamabad i mars/april 2022, er domstolene operative (Afghansk journalist 2022; Internasjonal kilde 2022). Prosedyrene for utstedelse av ekteskapsattest synes å være de samme som før maktovertakelsen, med krav om vitner fra både bruden og brudgommens side.

Det finnes lite konkret kunnskap om hvordan Taliban forvalter rett til skilsmisse. Det som følger nedenfor, er derfor basert på Landinfos generelle betraktninger.

Taliban styrer Afghanistan i tråd med deres forståelse av sharia. Dommere rekrutteres på bakgrunn av kunnskap om islam og sharia. I henhold til sharia er skilsmisse en rett som utelukkende er gitt mannen. Det er derfor grunn til å tro at det vil være uproblematisk for en mann å få registrert en skilsmisse.

Kvinner har ikke rett til skilsmisse, men sharia åpner for at mannen i ekteskapskontrakten kan gi kvinnen delegert rett til skilsmisse. Så vidt Landinfo er kjent med, praktiseres dette i svært liten grad i Afghanistan (Landinfo 2019). Uten en slik delegert rett, kan kvinnen anmode en domstol om å oppløse ekteskapet. Afghanske kvinners rettigheter er, som allerede nevnt, innskrenket etter Talibans maktovertakelse. Slik klimaet er i Afghanistan i dag, er det tvilsomt

¹ Tazkeraen er det viktigste ID-dokumentet for afghanske borgere. For mer informasjon se Landinfos temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter (Landinfo 2020).

om en domstol vil etterkomme en kvinnes anmodning om skilsmisse dersom ektefellen ikke er enig.

Får afghanske borgere utstedt pakistansk visum?

Afghanske borgere kan søke om pakistansk visum. På nettsidene til pakistanske myndigheter ved Directorate General of Immigration & Passports, Ministry of Interior, er det en oversikt over visumreglene for Afghanistan, denne er sist oppdatert 21. november 2021.²

Pakistans ambassadør i Kabul, Mansoor Ahmed Khan, uttalte i et intervju 6. mai (som sitert i Gul 2022) at utenriksstasjonen i Kabul utsteder mellom 700 og 1000 visum daglig (med mulighet for flere innreiser) til afghanere som har til hensikt å reise til Islamabad av forretningsmessige årsaker, for medisinsk behandling eller for visumintervjuer ved vestlige ambassader.

De fleste afghanerne som ble nektet visum, har ikke fylt ut visumsøknaden på korrekt måte, opplyste den pakistanske ambassaden i Kabul 6. juni (som sitert i RFE/RL's Radio Azadi 2022).

Det meldes allikevel om at mange afghanere kjøper pakistansk visum på svartebørsen (RFE/RL's Radio Azadi 2022).

Den 12. juni 2022 annonserte den pakistanske statsministeren Shehbaz Sharif en ny visumpolitikk, omtalt som «transittvisum», for afghanere som allerede har fått innvilget lovlig visum/opphold i et tredjeland. Denne innebærer at Pakistan vil utstede transittvisum som er gyldig i 30 dager i løpet av 24 timer til afghanske borgere som har fått godkjent opphold i tredjeland og som skal reise videre dit (RFE/RL's Radio Azadi 2022).

Er det mulig for afghanere å passere grenseoverganger til Pakistan?

Etter Talibans maktovertakelse, har grensestasjonene til Pakistan i perioder vært stengt for ferdsel. Covid-19-pandemien har også påvirket om grensestasjonene har vært åpne eller ei.

Ved grensestasjonen Torkham, er innreise til Pakistan begrenset til personer med gyldig pass og visum, i henhold til UNHCR. Afghanere med kritisk medisinsk tilstand, i følge med én omsorgsperson ved Torkham og to omsorgspersoner ved

² Se: <https://dgip.gov.pk/visa/afghan-visa.php#study>

Spin Boldak/Chaman, har tillatelse til å reise inn i Pakistan uten visum basert på humanitære grunner. Ved grensestasjonen Spin Boldak/Chaman får afghanere med tazkera fra Kandahar-provinsen innreise til Pakistan, i tillegg til personer med gyldig pass og visum (UNHCR 2022a, b).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

BBC News (2022). Afghanistan's Taliban ban long-distance road trips for solo women. *BBC News*. Tilgjengelig fra <https://www.bbc.com/news/world-asia-59800113> [lastet ned 23. juni 2022].

Gul, Ayaz (2022, 6. mai). Pakistan Rules Out Refugee Status for Afghan Asylum-Seekers. *VoA*. Tilgjengelig fra <https://www.voanews.com/a/pakistan-rules-out-refugee-status-for-afghan-asylum-seekers-/6560881.html> [lastet ned 23. juni 2022].

Landinfo (2019, 26. juni). *Afghanistan: Skilsmisse*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2019/06/Temanotat-Afghanistan-Skilsmisse-26062019-final-1.pdf> [lastet ned 23. juni 2022].

Landinfo (2020, 23. april). *Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/04/Temanotat-Afghanistan-Tazkera-pass-og-andre-ID-dokumenter-oppdatering-23042020.docx.pdf> [lastet ned 23. juni 2022].

Migrationsverket (2022, 8. juni). *Rättsligt ställningstagande. Afghanska medborgares möjligheter att skaffa pass - RS/087/2021 (version 2.0)*. Norrköping: Migrationsverket. Tilgjengelig fra <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=46515> [lastet ned 23. juni 2022].

Nasjonalt ID-senter (2022, mars). *Afghanske pass: Status for passutstedelse i Afghanistan og ved afghanske utenriksstasjoner etter Talibans maktovertakelse 15. august 2021*. Oslo: Nasjonalt ID-senter. [lastet ned].

Reuters (2022, 27. mars). Taliban ban women in Afghanistan from flying without male chaperone. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/afghanistans-taliban-ban-women-flying-without-male-chaperone-sources-2022-03-27/> [lastet ned 23. juni 2022].

RFE/RL's Radio Azadi (2022, 14. juni). Afghans Say Black Market For Pakistani Visas Thriving. *RFE/RL's Radio Azadi*. Tilgjengelig fra <https://gandhara.rferl.org/a/afghanistan-black-market-visas-pakistan/31898158.html> [lastet ned 23. juni 2022].

UNHCR (2022a, 15. februar). *Flash External Update: Afghanistan Situation #14. As of 15 February 2022 (two-week coverage period)*. Islamabad: UNHCR. Tilgjengelig fra <https://reporting.unhcr.org/document/1786> [lastet ned 23. juni 2022].

UNHCR (2022b, 15. mars). *Flash External Update: Afghanistan Situation #15. As of 15. March 2022*. Islamabad: UNHCR. Tilgjengelig fra <https://reporting.unhcr.org/document/1980> [lastet ned 23. juni 2022].

Muntlige kilder

Afghansk journalist (2022). Intervju i Islamabad, mars 2022.

Afghansk kilde bosatt i Kabul (2022). Intervju i Islamabad, mars 2022.

Internasjonal kilde (2022). Intervju i Islamabad, april 2022.

© Landinfo 2022

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.